

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§8-9

Ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίου, ἀποδείξας ὡς οὐδείς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. Ὅρῳ δέ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἵππευσάντων βουλευόντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. Ὡστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον. Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δέ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δέ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο:

1. Κατά τον Μαντίθεο το να έχει υπηρετήσει κανείς στο ιππικό την εποχή των Τριάκοντα δεν αποτελεί αιτία αποκλεισμού από το αξίωμα του βουλευτή.
2. Ο Μαντίθεος δηλώνει ότι ο μοναδικός λόγος της απολογίας του δεν είναι η κατηγορία, αλλά ο έλεγχος της συκοφαντίας των κατηγορών του.
3. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι στις «δοκιμασίες» ο ομιλητής πρέπει κυρίως να αντικρούει με επιχειρήματα τις κατηγορίες των αντιπάλων, όπως συμβαίνει και στις άλλες δικαστικές διαμάχες.
4. Ο Μαντίθεος παρακαλεί τους κατηγορούς του να δείξουν ευνοϊκότερη στάση και να αποσύρουν τις κατηγορίες τους.
5. Ο Μαντίθεος υπόσχεται ότι θα είναι σύντομος στην απολογία του.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §§55.2-55.4

Στο δεύτερο μέρος της πραγματείας του ο Αριστοτέλης περιγράφει τους διοικητικούς θεσμούς και τον τρόπο λειτουργίας του σύγχρονου του αθηναϊκού πολιτεύματος. Στο

κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται στον τρόπο ανάδειξης και τη δοκιμασία των Εννέα αρχόντων.

Παλαιότερα δεν αναλάμβανε εξουσία όποιος αποδοκιμαζόταν από τη βουλή, αλλά τώρα μπορεί να κάνει έφεση στο δικαστήριο, του οποίου η απόφαση είναι τελεσίδικη. Όταν γίνεται η κρίση, ρωτούν: «Ποιος είναι ο πατέρας σου και σε ποιον δήμο ανήκεις και ποιος είναι ο πάππος σου, ποια η μητέρα σου και ποιος ο πατέρας της μητέρας σου και από ποιους δήμους;» Μετά τον ρωτούν αν συμμετέχει στη λατρεία του Πατρώου Απόλλωνα και του Ερκείου Δία και πού βρίσκονται τα ιερά τους. Ύστερα, αν έχει οικογενειακούς τάφους και πού βρίσκονται, έπειτα αν φροντίζει τους γονείς του και αν πληρώνει τους φόρους και αν έχει υπηρετήσει τη θητεία του. Αφού του απευθύνει (ο πρόεδρος) αυτές τις ερωτήσεις, του λέει: «Φώναξε τώρα μάρτυρες για όσα είπες». Και όταν παρουσιάσει τους μάρτυρές του, ρωτούν: «Έχει κανείς κάποια κατηγορία εναντίον του;» Κι αν υπάρχει κάποιος κατήγορος, το δικαστήριο του δίνει το λόγο και μετά ο κατηγορούμενος απολογείται.

Μτφρ. Α. Παναγόπουλος

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή** λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πολιτικός, αγωνιστής, μοναξιά, ακροατής, δύναμη.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων §§1-4

(έκδ. του Warminghton, E.H. Harvard University Press, 1955)

Ο Αριστοφάνης έπεισε τους Αθηναίους να εκστρατεύσουν προς βοήθεια του βασιλιά της Κύπρου Ευαγόρα, που πολεμούσε εναντίον των Περσών (390 π.Χ.). Ύστερα από την αποτυχία της εκστρατείας, θανατώθηκε χωρίς δίκη και προτάθηκε η δήμευση της περιουσίας του. Ο ομιλητής, ο γιος του, θα προσπαθήσει για την υπεράσπιση της οικογένειάς του να αποδείξει ότι οι κατήγοροί του είναι συκοφάντες και ζητά από τους δικαστές να τον ακούσουν με εύνοια.

Πολλήν μοι ἀπορίαν παρέχει ὁ ἀγὼν οὐτοσί, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι, ἐὰν ἐγὼ μὲν μὴ νῦν εὖ εἴπω, οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ δόξει ἄδικος εἶναι καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων στερήσομαι. Ἀνάγκη οὖν, εἰ καὶ μὴ δεινὸς πρὸς ταῦτα πέφυκα, βοηθεῖν τῷ πατρὶ

καὶ ἐμαυτῷ οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι. Τὴν μὲν οὖν παρασκευὴν καὶ <τὴν> προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν ὁρᾶτε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων λέγειν· τὴν δ' ἐμὴν ἀπειρίαν πάντες ἴσασιν, ὅσοι ἐμὲ γινώσκουσιν. Αἰτήσομαι οὖν ὑμᾶς δίκαια καὶ ῥάδια χαρίσασθαι, ἄνευ ὀργῆς καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, ὥσπερ <καὶ> τῶν κατηγορῶν. Ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀπολογούμενον, κἂν ἐξ ἴσου ἀκροᾷσθε, ἔλαττον ἔχειν. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύοντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο, ἡμεῖς δὲ ἀγωνιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς καὶ κινδύνου <τοῦ> μεγίστου. Εἰκὸς οὖν ὑμᾶς εὖνοιαν πλείω ἔχειν τοῖς ἀπολογουμένοις.

οὕτοσί: αὐτός εδώ

ἔλαττον ἔχω: μειονεκτώ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πολλὴν μοι ἀπορίαν ..., ἐμὲ γινώσκουσιν».

Μονάδες 20

Γ4. Να επιλέξετε τη σωστή συντακτική αναγνώριση των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου:

1. **ἀπορίαν:**
 - α. αντικείμενο στο ρήμα παρέχει
 - β. υποκείμενο στο ρήμα παρέχει
2. **τῷ πατρί:**
 - α. υποκείμενο στο απαρέμφατο βοηθεῖν
 - β. αντικείμενο στο απαρέμφατο βοηθεῖν
3. **τὴν ἐμὴν:**
 - α. ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο ἀπειρίαν
 - β. αντικείμενο στο ρήμα ἴσασιν
4. **ὕμᾶς:**
 - α. αντικείμενο στο απαρέμφατο ἔχειν
 - β. υποκείμενο στη απαρέμφατο ἔχειν (ετεροπροσωπία)
5. **ἐὰν ἐγὼ μὲν μὴ νῦν εὖ εἴπω:**
 - α. κύρια πρόταση
 - β. δευτερεύουσα υποθετική πρόταση

Μονάδες 10